

Povzetki referatov

Dan dobrih praks – knjižničar knjižničarju četrtič

23. maj 2018, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Zakladnice, poletna domoznanska bralna značka

Dr. Klaudija Sedar, bibliotekarka, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Domoznanski bralni projekt, s katerim smo pričeli v letu 2017, smo poimenovali *Zakladnice*, saj se v času trajanja projekta intenzivneje in podrobneje spoznavajo domoznanski zakladi knjižne kulturne dediščine. Poteka v poletnem času, tj. od 21. junija do 22. septembra, zato tudi poletna domoznanska bralna značka. Izvajanje projekta izhaja iz težnje po soustvarjanju znanja z lokalno skupnostjo o skupnem življenjskem oz. delovnem okolju, približevanju lokalne zgodovine in promociji kulturne dediščine, ki nas povezuje, krepi in identificira. Da bi to skupno kulturno dediščino oživilili z zakladi lokalnega okolja, ki jih knjižnica skrbno zbira, obdeluje, hrani in varuje, ter jih na zanimiv način približali čim širšemu krogu uporabnikov, smo se z osrednjimi knjižnicami na območju podali v tovrsten izziv, k čemur nas je spodbudilo vse večje zanimanje uporabnikov za informacije o pretekli zgodovini, razvoju in kulturi domačega okolja. Z domoznanskimi vsebinami o krajih in ljudeh s pomurskega območja, ki jih je bralni projekt ponujal, smo prispevali k osebni rasti uporabnikov, poudarili pomembnost domoznanskega gradiva in védenje o vsebinah iz (pol)pretekle lokalne zgodovine. Prav tako smo z domoznanskim gradivom, ki oblikuje identiteto lokalne skupnosti, spodbujali in razvijali bralno kulturo in bralno pismenost.

Povsod v mestu

Vesna Trobec, strokovna sodelavka za stike z javnostmi in Nataša Grubar Praček, vodja Območne enote Knjižnica Bežigrad, Mestna knjižnica Ljubljana

V Mestni knjižnici Ljubljana smo za večjo prepoznavnost knjižnice in njenih dejavnosti oblikovali nove oblike promocije, ki presegajo fizični prostor knjižnice in se odvijajo na lokacijah, kjer se v prostem času zadržujejo prebivalci Ljubljane. Svoje dejavnosti širimo v ljubljanske mestne parke, ulice in tudi na bazene, torej na kraje, kjer ni knjižnih polic in knjižnice ne bi pričakovali. Na ta način opozarjamo potencialne uporabnike, ki sicer v knjižnico ne zahajajo, na pomembnost branja, obiskovanja knjižnic ter možnost uporabe različnih storitev in dejavnosti MKL. Poleg tega krepimo sodelovanja z Mestno občino Ljubljana, četrtimi skupnostmi ter javnimi zavodi in podjetji. Poleg skupnih prireditev, kot sta Dan MKL in zaključek projekta mesto bere, ter Dan za Poletavce, ki se že leta dogajata v mestnih parkih v centru mesta, se dejavnost knjižnice v okolje širi tudi prek drugih projektov in dejavnosti. Ker večina krajevnih knjižnic nima ustreznih prostorov za organizacijo večjih prireditev, smo se tako

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

odločili, da predstavitve manjših knjižnic preselimo iz notranjih, na bližnje javne zunanje površine. V bežigrayskih krajevnih knjižnicah že od leta 2013 pripravljamo predstavitve na prostem, pred knjižnico, pod skupnim imenom »Popoldan s knjižnico«. Med poletnimi meseci smo v Knjižnici Glinškova ploščad začeli uporabljati vrt in okoliškimi otrokom in družinam ponudili primeren prostor za igranje na prostem, branje v senci dreves in sproščeno druženje čez celo poletje. Leta 2016, ko je Mestna občina Ljubljana obeležila naziv Ljubljana, zelena prestolnica Evrope, smo začeli še s promocijo branja na mestnih bazenih.

Bi knjigo na biciklu?

Alenka Murgelj, knjižničarka moderatorka, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

V Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto smo v letu 2017 uvedli novo storitev za uporabnike, namenjeno tistim, ki težko pridejo do knjižnice. O dostavi knjig ranljivejšim skupinam smo razmišljali že dlje časa. V sodelovanju s člani Novomeške kolesarske mreže, ki so bili pripravljene na prostovoljni osnovi dostavljati knjige starejšim in gibalno oviranim, je izvedba omenjene storitve postala možna. Skupaj s člani mreže smo načrtali frekvenco opravljanja storitve in prostorsko območje, kjer se bo storitev izvajala. Tako lahko uporabniki in potencialni uporabniki naše knjižnice, ki težko sami pridejo do knjižnice in se nahajajo na območju Mestne občine Novo mesto, dvakrat mesečno naročijo zelene knjige preko telefona, kolesarji pa jim jih dostavijo. Storitve se izvaja vse mesece v letu ne glede na vremenske razmere. Ob lansiranju storitve smo pripravili tudi skrbno načrtovano promocijsko strategijo, ker smo se zavedali, da je potencialne uporabnike storitve težko doseči preko sodobnih kanalov komunikacije, saj gre za osebe, ki v večini niso večje sodobne tehnologije. Storitve je sicer takoj požela veliko navdušenja v širši javnosti, kar nam je bilo v veliko pomoč pri promociji.

BAJTABUKVE – s knjigami na prosto(st)

Mag. Milanka Trušnovec, direktorica, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija

Bajtabukve (knjižne hiške) Mestne knjižnice in čitalnice Idrija so bile postavljene od maja do oktobra 2017 na 12 lokacijah v Občini Idrija, in sicer od središča mesta (mestni park in avtobusna postaja) do otroškega igrišča (Mejca), kopališča (Idrijska Bela), priljubljene sprehajalne točke (cerkev sv. Antona), izletniške točke (Hleviše) in do središč krajev na podeželju (Vojsko, Ledine, Črni Vrh, Godovič, Spodnja Idrija). Cilji in poslanstvo bajtabukve so bili širiti bralno kulturo izven knjižničnih prostorov (na terenu – med ljudmi, ki niso (nujno) člani in/ali uporabniki knjižnice); narediti knjižnično gradivo dostopnejše ljudem izven središča mesta, v krajih na podeželju (tudi tam, kjer knjižnica nima svojih enot) in na lokacijah, kjer se ljudje sicer zadržujejo in bi lahko v tistem času brali; spodbuditi izmenjavo-kroženje knjig; zagotavljanjem gradiva za bajtabukve povečati odpis knjižničnega gradiva in ublažiti prostorsko stisko; dodatno promovirati knjižnico. Podoba bajtabukve sledi tipični stari idrijski rudarski

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

hiši z visokim pročeljem, strmo streho, majhnimi okni, strmimi stopnicami in gankom. Na ta način smo prispevali tudi k ohranjanju in promociji lokalne stavbne dediščine. Vsaka bajtabukva je opremljena s »hišnim redom«, ki na kratko povzema njeno bistvo in navodila za ravnanje z gradivom. Izdelan je bil promocijski material (knjižne kazalke, letaki), vse knjige v bajtabukvah pa so označene še s posebnimi nalepkami in žigom.

Mojstrovalnica – prvi makerspace v slovenskih splošnih knjižnicah

Saša Vidmar, koordinatorica območnih nalog, Goriška knjižnica Franceta Bevka

V prispevku bo predstavljena nova storitev Goriške knjižnice, ki je od septembra 2017 na voljo uporabnikom naše knjižnice. Namenjena je mladim ustvarjalcem in hkrati odprta za vse. Poimenovana je Mojstrovalnica, s čimer smo želeli poudariti dejansko dogajanje v tem prostoru. Uporabnikom so namreč za izražanje svoje ustvarjalnosti na voljo 3D tiskalnika, 3D skener, 3D svinčniki ter tihi glasbeni studio OLLO. Naša Mojstrovalnica je prostor, ki je v svetu poznana kot makerspace, in je v tujih splošnih knjižnicah že stalnica, v slovenskih splošnih knjižnicah pa je Mojstrovalnica prvi makerspace prostor. Storitev je v lokalnem okolju vzbudila veliko zanimanja, kar se udejanja tudi z obiskom in uporabo nove storitve. Od ideje do izvedbe je sicer priteklo nekaj časa, aktivnosti in priprav, ki bodo podrobneje predstavljeni v prispevku. Zajeto bo tudi aktualno dogajanje v Mojstrovalnici, težave, s katerimi se soočamo, ter načrti za naprej.

Kviz Modrega psa

Maja Kenda in Jure Bohinec, mladinska knjižničarja, Mestna knjižnica Kranj

Literarni kviz Modrega psa (Modri pes je maskota otroškega oddelka) smo leta 2012 v Mestni knjižnici Kranj zasnovali za portal Modri pes www.modripes.si. Kviz se lahko rešuje v elektronski in tiskani obliki. Vsebinsko in težavnostno je namenjen osnovnošolcem, predvsem skupini od 7 do 15 let, čeprav starostne omejitve pri reševanju ni. Pokriva vse knjižne zvrsti in žanre, tako da reševalci na zabaven način spoznavajo kakovostno knjižnično gradivo, obiskujejo in spoznavajo knjižnico, mladinske avtorje, literarne junake in pridobivajo splošno znanje iz vseh učnih področij. Posamezen kviz je posvečen določeni temi in je sestavljen iz 12 vprašanj. Zanimivosti o temi, avtorju ali literarnemu delu, ki ga obravnava, so predstavljene v "kosteh za povrh". Na koncu je dodan še seznam virov, kjer se skrivajo odgovori na zastavljena vprašanja. Reševalci so za trud nagrajeni s praktičnim darilom. Kviz Modrega psa je zastavljen celostno, tako vizualno kot vsebinsko. Uspešnemu projektu so se pridružile tudi ostale gorenjske splošne knjižnice: Jesenice, Tržič, Škofja Loka in Kamnik. Kviz organizirano rešujejo na posameznih OŠ in drugih vzgojno-izobraževalnih zavodih.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Kulturna dediščina za družine

Tomaž Miško, vodja Slovanske knjižnice, Centra za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke, Mestna knjižnica Ljubljana

V prispevku bo predstavljen projekt *Kulturna dediščina za družine*, ki ga v Slovanski knjižnici, Centru za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke pri Mestni knjižnici Ljubljana, izvajamo od leta 2012. Letno pripravimo po dve domoznanski knjižici za otroke in mladostnike, v katerih predstavimo zanimive lokalne zgodbe o znamenitih osebnostih, značilnih mestnih lokacijah ali dejavnostih. Brošure uporabljajo mladinski knjižničarji v MKL pri organizaciji pravljичnih uric, na katerih otrokom predstavljajo stare igre, ki smo jih nekoč igrali, zgodovino lokalnih gasilcev, mitološka bitja ipd. Otroci jih odnesejo domov, kjer jih prebirajo v družinskem krogu, vsem uporabnikom pa so brezplačno na voljo tudi v mladinskih oddelkih naših knjižnic. S tem našo redno domoznansko dejavnost, ki je sicer osredotočena zlasti na odraslo populacijo, razširjamo na mlajše ciljne skupine in spodbujamo medgeneracijski dialog.

Pravljичni večeri za odrasle

Dr. Klaudija Sedar, bibliotekarka, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota izvaja že vrsto let številne dejavnosti za dvig bralne kulture, informacijske pismenosti in nasploh knjižnične vzgoje tudi pri Slovencih v zamejstvu (Porabju), je pa v letu 2017 pričela še z novim projektom, ko se daleč naokoli slišijo ljudske pravljice v domači (narečni) besedi. Odločitev za projekt izhaja iz želje po obogatitvi knjižnične dejavnosti na obmejnem območju, kjer postaja skrb za kulturo in kulturno dediščino vse pomembnejša, tako z vidika ohranjanja slovenskega jezika kot krepitve slovenske narodnosti in identitete. Cilj projekta *Obujamo dediščino: Pravljичni večeri za odrasle* je krepitev bralne kulture in prizadevanje za dvig bralne pismenosti, ohraniti stik z ljudsko duhovno kulturo, predvsem pa najti pot do poslušalcev z govorno besedo v *domanjoj rečji*. V ta pravljичni svet jih vodijo naše pravljичarke, ki vsakokrat nagovarjajo številno občinstvo s starimi pripovedmi v starem dialektu, dogodek pa vselej popestri še porabski pripovedovalec/-ka pravljic in še kakšno presenečenje. Posebno doživetje ob pripovedovanju pa je opazovanje publike, ki je vedno znova odeta v nek poseben čar, ki izžareva zadovoljstvo in notranje doživetje ob poslušanju in dojemanju pravljic z motivi iz ljudskega izročila; čar, ki ga sicer ob drugih priložnostih zaman iščemo.